

መደረ ሚኒስትር ጉዳያት ወጻኢ አቶ ዑስማን ሳልሕ

ዝኸበርካ ሚኒስትር ሰርጌ ላቭሮቭ

ሚኒስትር ጉዳያት ወጻኢ ፊደረሽን ፋሲያ፡

ዝኸበርኩም አባላት'ቲ ጉድለ ልኡኹ፡

ዝኸበርኩምን ዝኸበርኩንን፡

ፊለማ፡ ናብ ኤርትራ እንቋዕ ብደሓን መጻእኩም። እዚ እዋናዊ ምብጻሕ፡ ርእይቶታትን ሓሳባትን ኣብ ኣገደስቲ ዓለማውን ዞባውን ጉዳያት ንምልውዋጥ፡ ከምኡ'ውን ክልተኣዊ ዝምድናታት ንምድልዳልን ንምዕማቕን ዕድል ዝፈጠረ፡ ዕዙዝ ኣገዳስነት ዘለዎዩ።

ዝኸበርካ ሚኒስትር ሰርጌ ላቭሮቭ

ዓለምና ብኣዝዩ ተኣፋፊ መድረኽ'ያ ትሓልፍ ዘላ። ኣገዳስነት ናይዚ ዑደት ከኣ፡ ምስ'ቲ መድረኽ ተዛሚዶ ዝርኣ'ዩ።

ሰዓት ብሰዓት፡ 24 ሰዓታት ኣብ መዓልቲ፡ ንህዋታትና ዝዕብልኩ ዘሎ ኩነታት ከኣ፡ ህዝቢ ዓለም ዝከታተሎ ዘሎ፡ ኣሻቓሊ ኩነት'ዩ።

ነዚ ዘሎ ሃዋሁን መድረኽን ብዕምቁት ተረዲእና ንመጻኢ ምእንቲ ክንዳሎ ግን፡ ንዝሓለፈ ከም መለሰሚ ክንዝክር ግድን ስለዝኹነ፡ ንታሪኽ መሊሰና ክንግንጽል ግቡእ'ዩ።

አብዚ ዓለምና መዘና-አልቦ ቴክኖሎጂያዊ ገስጋስ ተመዝግቦሉ ዘላ እዋን፡ ኩሉ ባህግታትናን ዝተወሃሃደ ጸዕሪታትናን፡ ናብ ምኹስኳስን ምድልዳልን ናይቲ ንሰብአውነት ዘገልግል ኣህጉራዊ ስርዓት ክቐንዕ ይግባእ። ብዓይኒ ጽኑዕ ስነ-ምግባራዊ ግምታትን መለክዒታትን፡ ዘሎናዮ እዋን፡ ናብ ፖሊሲታት ኩናትን ህውከትን ናይ ምምላስ ዘመን ክኸውን ኣይምተገብአን።

እዞም ሕጂ ንዓለም ዝርብሹን ዘሻቕሉን ዘለዉ፡ ናይ ውሑዳት-ውሑዳት፡ ስሱዓትን ገበትቲን፡ ንሳቶምዮም ንዘመናት ንወዲ-ሰብ ዝሃወኹ፡ ዝዘመቱን ዘላቐዩን። ኣብ ክንዲ ጣዕሳን ካሕሳን ድማ፡ ፖሊሲታት ናዕብን ዕግርግርን ክኸተሉዮም መሪጸም።

ኣብዛ ሕጂ ንፈልጣ ኣመሪካ ዘለዉ ውሑዳት ናይ ውሑዳት ግፍዐኛታት፡ ኣብቲ ‘ሓድሽ መሬት’ ምስ ኣተዉ፡ ነቶም መበቁላውያን ኣጥፊኦም ምእንቲ ኪግብቱ ዝፈጸምዎ ግፍዒታት፡ ዝተረሰዐ ኪመስል ይኸእል። ነቲ ዝገበትዎ መሬት ብሕርሻ ምእንቲ ክልምዑ፡ ካብ ኣፍሪቃ ብዘይንሕሲያ ኣግዲዞም ብባርነት ዝገፍዕዎ ሰብ፡ መቐጸልታ ናይ ጽንተት-መበቁላውያን ታሪኽምዮ። ኣብ መዋእል ኢንዱስትሪያውነት፡ መስመር ባቡር ኪሰርሑ ካብ እስያ ዘምጽእዎ ባርያውን፡ ተወሳኺዮ ነይሩ። እዚ፡ ናይ ኤውሮጳ መግዛእቲታት ተመሳሳሊ ታሪኽት ከይረሳዕካዮ። (ጉዳይ ጆርጅ ፍሎይድን መቐብራት መበቁላውያን ህጻናት ካናዳንውን ኣካልን መቐጸልታን ናይቲ ታሪኽዊ ግፍዕታት እምበር፡ ፍሉይ ኣይኩነን።)

ኣብ መበል 20 ክፍለ-ዘመን፡ ኣብ 1ይን 2ይን ኩናታት ዓለም ክሳብ ኣቶሚካዊ ቦምብ ኣብ ምድርባይ ዘዩናሕሰዩ፡ ንሳቶም — እቶም ናይ ውሑዳት ሃይመናውያንዮም። ድሕሪ 2ይ ዓለማዊ ኩናት፡ ኣብ ምፍላም “ዘሑል ኩናት”፡ “እስትራተጅያዊ ረብሓታትና” ንዝብልዎ ክዉን ንምግባር፡ ኣብ እስያን ኣፍሪቃን ላቲን-አመሪካን ዘካየድዎ ወራራት፡ ኣብ

ሓድሽ ዝኸራታትና ዘሎ ዛንታዎቹ። ኣብ ኣጋ መወዳእታ ዝሒል ኩናት፡ መጋበርያ ክትኩሩም፡ ን“ቻዒዳ” ምፍጣሮም ውን ምስጢር ኣይኩነን።

ብናታቶም ሓይሊ ጥራይ ዘይኩን፡ ብግጉይ ኣተኣላልያ መራሕቲ “ሕብረት ሶቭየት” ነበር እታ ሃገር ምስ ተበታተነት፡ ዘይተጸበይዎ ዕድል ዝረኸቡ ስለዝመሰሎም፡ “ኣብ ሓድሽ ናይ ብሕትና ዓለማዊ ስርዓት ኣቲና” ናብ ዝብል ዓንዳሪ ሕርያ ዘሊሎም፡ “ዝወዳደረና ኪህሉ የብሉን” ብዝብል ቴማ፡ “እንኩ-ቐጽራዊ ዓለማዊ ስርዓት” ክወን ንምግባር፡ ህርድግ ኪብሉ ጸኒሖም፡ ፈሺሎም።

ኣብ ውሽጢ ኣምር “እንኩ-ቐጽራዊ ዓለማዊ ስርዓት”፡ “ድረታ” ከም ሜላ ንምርግጋጽ ዘርቀቐዎ ድሙር ውጥን ከኣ፡ ካብ ምእዋጅ ቅሉፅ ኩናት ዝፍለ ኣይነበረን። ኣብዚ ዓንዳሪ ሕርያ “ድረታ”፡ ሓንቲ ካብተን ቅድም ዝተሰርዓ ርእሰ-ሓያላን፡ ፈደራላዊት ሩስያ ነይራ። ምስ ምፍሻል ናይቲ ዓንዳሪ ሕርያን ኣብዚ ዝሓለፈ 30 ዓመታት ብዝተኸሰተ ዘይተጸበይዎ ምዕባላታትን ከኣ፡ ቻይና ኣብ ቀዳማይ መስርዕ ትርኩብ።

ነዚ ድሕረ-ባይታዚ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ኣብ ዩክሬን ተኸሲቱ ናይ ዘሎ ቅልውላው ቀንዲ ጠንቂ፡ ናይ ሃይመና ሸውሃትን ዕንደራ “ድረታ”ን። ዩክሬን፡ ምስምስን ግዳይን ጥራይ’ያ።

ምስ ከምዚ ዝበለ ውድዓዊ ኣናብባ ታሪኽ፡ ዓለምና ናበይ ገጸ’ያ? ብበይናዊ ስጉምቲ — ባባት ሰላምን ፍትሕን ረጊጥካ፡ ብኣንጻር ዘስዕቦ ከቢድ ሰብኣዊ ቅልውላዎት፡ ነጋሪት ኩናት ምድሳቕን ኩናት ምጉህሃርን፡ ከመይ ገይሩዩ ክምኽን ዝከኣል? እዚ ኣዝዩ ዓብን ኣገዳስን እዋናዊ ጉዳያት’ዩ።

ስለዝኹን፡ ህዝቢ ዓለም፡ ንዝፈሸለ ናይ ዕብላላን ብድዕን “እንኩ-ቐጽራዊ ዓለማዊ ስርዓት” ንምህዳስ ዝካየድ ዘሎ ህቀናታት መኪቱ፡ ናይ ፍትሒን ርግኣትን ራህዋን ዓለማዊ ኩነታት ንምምጻእ፡ ምሕዝነቱን ቃልሱን ከወሃህድ፡ ግድነት እምበር ሕርያ ኣይኩነን።

ባጽዕ